



Aan de: Algemene Commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking

Betreft: AO IMVO 31 mei 2017

Den Haag, 27 mei 2017

Geacht lid van de Commissie Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,

Allereerst wil de Stop Kinderarbeid Coalitie u, bij ons eerste schrijven na de verkiezingen, nog van harte feliciteren met uw verkiezing tot lid van de Tweede Kamer en uw lidmaatschap van de Commissie Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking. Wij hopen de leden van uw Commissie - zoals we ook de afgelopen jaren hebben gedaan – regelmatig te informeren over nieuwe ontwikkelingen met betrekking tot kinderarbeid in relatie tot verschillende beleidsterreinen (waaronder IMVO) en aanbevelingen te doen voor politieke initiatieven en beleid op dit gebied. Wij staan daarbij steeds open voor nader overleg.

Graag introduceren wij kort onszelf, ons werk en onze resultaten. Vervolgens leggen wij u graag een aantal ontwikkelingen, vragen en aanbevelingen voor.

Stop Kinderarbeid⁽¹⁾ - opgericht in 2003 – is een coalitie van de Algemene Onderwijsbond (AOB), Hivos, ICCO Coöperatie/Kerk in Actie, de Landelijke India Werkgroep (LIW), Mondiaal FNV en Stichting Kinderpostzegels Nederland. Stop Kinderarbeid wordt gecoördineerd door Hivos en werkt nauw samen met lokale partnerorganisaties in Azië, Afrika en Latijns-Amerika.

Stop Kinderarbeid zet zich met haar zuidelijke partners in voor goed dagonderwijs voor kinderen en voor een fatsoenlijk inkomen voor volwassenen. Wij werken in een aantal landen aan een gebiedsgerichte aanpak om te komen tot kinderarbeidvrije zones, gebieden waar alle kinderen naar school gaan. Tevens zetten we ons in voor kinderarbeidvrije productieketens, door bedrijven en MVO-initiatieven aan te spreken op kinderarbeid en waar mogelijk samen te werken aan een oplossing. Tenslotte pleiten we bij de overheid, de EU en internationale organisaties voor actiever beleid tegen kinderarbeid en motiveren we burgers om hun stem te laten horen.

Eind april 2017 is het door Buitenlandse Zaken gefinancierde driejarige programma ‘*Out of Work and Into School*’ afgerond dat werd uitgevoerd in India, Zimbabwe, Oeganda, Mali, Nicaragua en Turkije. Een van de resultaten van de eerste twee jaren was dat bijna tienduizend kinderen (weer) naar school gingen. Ook werden in die periode met een aanzienlijk aantal bedrijven in de kleding/textiel-, schoenen-, natuursteen- en koffiesector concrete afspraken gemaakt over het bestrijden van kinderarbeid, veelal in de context van het werken aan kinderarbeidvrije zones. Stop Kinderarbeid nam en neemt ook actief deel aan onderhandelingen over IMVO Convenanten in de sectoren kleding/textiel, natuursteen, voedingsmiddelen en goud. Bij de eerste is zij actief betrokken bij de implementatie. Meer informatie vindt u in het 2^{de} jaarverslag⁽²⁾ en de binnenkort te publiceren onafhankelijke evaluatie.

Vanaf mei 2017 is het eveneens door BZ en andere middelen gefinancierde tweejarige programma ‘*Getting Down to Business*’ van start gegaan met een focus op de sectoren koffie (Oeganda), schoenen (India), kleding (India), goud (Mali), natuursteen (India) en groentezaden (India), waarbij zowel bedrijven, lokale overheden, multistakeholder MVO initiatieven als andere organisaties worden betrokken om de verspreiding en impact van de kinderarbeidvrije-zone-benadering te vergroten.

Ontwikkelingen en aanbevelingen

Allereerst willen we in de eerste twee onderstaande punten aanhaken bij de brief van 16 februari 2017 (26485, nr. 241) van Minister Ploumen. Daarna volgen nog drie andere punten.

1. Wetsvoorstel Algemene Gelding Duurzaamheidsinitiatieven

Onlangs is door het Ministerie van Economische Zaken een consultatie gestart over een wetsvoorstel dat inmiddels *Ruimte voor Duurzaamheidsinitiatieven*⁽³⁾ heet. Met deze wet kan de overheid een duurzaamheidsinitiatief 'algemeen geldend' verklaren voor de hele sector. In het concept wetsvoorstel ligt de nadruk op initiatieven van 'groene coalities'.

Wij verzoeken u aan Minister Ploumen voor te leggen:

- Welke kansen zij ziet om convenanten als het kledingconvenant (of delen daarvan) algemeen geldig voor de sector te verklaren;
- Of zij er zo nodig bij Minister Kamp op aan wil dringen om ook duurzaamheidsinitiatieven rond mensen- en arbeidsrechten voldoende ruimte te geven.

2. Internationale Sociale Voorwaarden Duurzaam Inkopen

De Kamer heeft meermalen aandacht gevraagd voor de sociale aspecten (waaronder arbeidsrechten- en mensenrechten) van duurzaam inkopen. Dat dit in de praktijk niet erg opschiet blijkt onder meer uit een recente brochure⁽⁴⁾ van de RVO over het Fonds Bestrijding Kinderarbeid. De RVO constateert onder meer: "De overheid vertoont risicomijdend gedrag (vraagt om garantie, vraagt om product uit land zonder kinderarbeid) of vraagt niets. Stakeholders, inclusief bedrijven, verwachten van de overheid dat ze haar verantwoordelijkheid neemt en haar *leverage* gebruikt om KA [kinderarbeid] op te lossen. Dit gebeurt nu onvoldoende. Dit staat bijvoorbeeld het streven om kinderarbeid in India en China in de natuursteen te bestrijden in de weg."

Ook voor het succes van het natuursteenconvenant waarover nu wordt onderhandeld, is een voor bedrijven meer lonend duurzaam inkoopbeleid op sociaal gebied cruciaal omdat overheden een van hun belangrijkste afnemers zijn. Daarom heeft de RVO besloten om een half miljoen van het Fonds Kinderarbeid te gebruiken om een project op te starten waarbij: 'De Nederlandse overheid haar eigen inkoopprocessen verbetert om kinderarbeid te bestrijden in de natuursteensector en zaken doet met bedrijven die kinderarbeid terugdringen in hun keten in natuursteen'.

Wij verzoeken u aan Minister Ploumen te vragen:

- Of zij een effectief sociaal inkoopbeleid ook als voorwaarde ziet voor het slagen van het convenant natuursteen;
- Hoe zij - gezien het belang van dit project voor bestrijding van kinderarbeid - er aan kan bijdragen om rijksinkopers en decentrale overheden bij dit project te betrekken;
- Hoe zij kan bevorderen dat de lessen van dit project ook in andere sectoren en IMVO convenanten worden toegepast.

3. Financiering IMVO Convenanten

Op 24 mei jl. hebben drie kledingbrancheorganisaties (Modint, VGT en Inretail), de FNV, de Landelijke India Werkgroep en Stop Kinderarbeid aan de Commissie BuHOS een brief gestuurd over de langere-termijn-financiering van het Convenant Duurzame Kleding en Textiel. Structurele financiering van het kleding- en andere convenanten, ook voor de rol van NGO bij de implementatie, is cruciaal voor het slagen daarvan. Nu loopt die financiering van het Ministerie van BZ voor het secretariaat van het kledingconvenant medio volgend jaar af. De NGO's die zijn betrokken bij het kledingconvenant worden in 2017 gefinancierd voor het meewerken aan de uitvoering van het kledingconvenant. Daarna is de financiering onzeker.

Wij verzoeken u aan Minister Ploumen te vragen wat zij nog kan doen om structurele financiering van de IMVO Convenanten mogelijk maken, natuurlijk onder de voorwaarde dat er resultaten worden geboekt. Is zij

- mede gezien het feit dat haar convenantenaanpak brede steun geniet - bijvoorbeeld bereid het belang daarvan richting de kabinetsonderhandelaars en haar opvolger aan te geven?

4. Goudcampagne Stop Kinderarbeid en goudconvenant

Kinderarbeid in de goudsector is in veel landen een enorm probleem. Stop Kinderarbeid heeft de afgelopen jaren campagne gevoerd⁽⁵⁾ richting elektronicabedrijven over kinderarbeid bij de goudproductie voor onder meer mobieltjes, laptops en computers. Deze campagne hebben we in april jl. officieel afgesloten met het sturen van brieven met 11.685 handtekeningen van burgers/consumenten naar een groot aantal elektronicabedrijven. Momenteel wordt ook nog onderhandeld over het goudconvenant, waarbij ook Stop Kinderarbeid is betrokken.

Wij verzoeken u aan Minister Ploumen te vragen:

- Hoe het nu staat met het goudconvenant, wat de globale inzet is en welke bedrijven meedoen;
- Wat de Minister ook verwacht van *niet* bij het convenant betrokken bedrijven, waaronder ook banken (bijvoorbeeld DNB), om kinderarbeid bij de winning van goud tegen te gaan.

5. Moties over leefbaar loon en dwangarbeid

Tijdens de stemmingen over de Wet Zorgplicht Kinderarbeid in februari 2017 heeft de Kamer een motie⁽⁶⁾ van de Kamerleden Servaes (PvdA) en Voordewind (CU) aangehouden die de regering vraagt om 'wetgeving voor te bereiden die is gericht op de bestrijding van dwangarbeid en moderne slavernij, in lijn met het ILO-protocol en doelstelling 8.7 van de *Sustainable Development Goals*'. Vaak gaat het daarbij ook om gedwongen kinderarbeid. Minister Ploumen vond het 'een sympathieke motie' maar vond het 'prematuur' om de motie te omarmen. Ze wilde deze echter wel inbrengen bij de EU om te polsen naar belangstelling voor een Europees initiatief.

Ook nam de Kamer een motie⁽⁷⁾ van Voordewind (CU) en Servaes (PvdA) aan over leefbaar loon als fundamenteel mensenrecht. Aanleiding was het rapport *Branded Childhood*⁽⁸⁾ van Stop Kinderarbeid en SOMO over de relatie lage lonen, kinderarbeid en schooluitval in de kledingindustrie van Bangladesh. In de motie wordt de regering gevraagd om: een tijdgebonden plan 'leefbaar loon' een voorwaarde te laten zijn binnen een aangescherpt inkoopbeleid van de overheid; dit eveneens onderdeel te laten zijn van alle IMVO-convenanten; decentrale overheden te stimuleren tot zo'n beleid over te gaan; de Kamer te informeren over de inzet en de resultaten.

Wij verzoeken u Minister Ploumen te vragen hoe het staat met de uitvoering van deze moties.

Wij hopen dat u het bovenstaande bij uw inbreng op 31 mei zult betrekken en zijn zo nodig graag bereid tot een nadere toelichting.

Met vriendelijke groet,

Gerard Oonk
senior beleidsadviseur Stop Kinderarbeid
030-2321340 of 06-2321340

(1) <http://www.stopkinderarbeid.nl/>

(2) <http://www.stopchildlabour.eu/second-annual-report-work-school/>

(3) https://www.internetconsultatie.nl/ruimte_voor_duurzaamheidsinitiatieven

(4) <http://www.rvo.nl/sites/default/files/2016/11/Fonds%20Bestrijding%20Kinderarbeid%20-%20achtergronddocument.pdf>

(5) <http://www.stopkinderarbeid.nl/34057-2/>

(6) http://www.indianet.nl/pdf/motie_slavernij-170125.pdf

(7) http://www.indianet.nl/pdf/motie_leefbaarloon_brandedchildhood-170125.pdf

(8) <http://www.stopkinderarbeid.nl/kledingmerken-dragen-bij-aan-lage-lonen-lange-werktijden-kinderarbeid-en-schooluitval-in-bangladesh/>